

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз ОК 33/2022
13.09.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бате Цветковића, председника већа, Мирољуба Томића, Татјане Вуковић, Биљане Синановић и Дубравке Дамјановић, чланова већа, са саветником Звезданом Говедарица Царић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела злочиначко удруживање из члана 346. став 1. Кривичног законика и др, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Александра Св. Ђорђевића, поднетом против правноснажних решења Апелационог суда у Београду, Посебно одељење Кж1 По1 21/10 од 08.06.2022. године и Апелационог суда у Београду, Посебно одељење Кж2 По1 102/22 од 23.06.2022. године, у седници већа одржаној дана 13.09.2022. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Александра Св. Ђорђевића, поднет против правноснажних решења Апелационог суда у Београду, Посебно одељење Кж1 По1 21/10 од 08.06.2022. године и Апелационог суда у Београду, Посебно одељење Кж2 По1 102/22 од 23.06.2022. године.

Образложење

Решењем Апелационог суда у Београду, Посебно одељење Кж1 По1 21/10 од 08.06.2022. године, одбачен је као неблагоприятан захтев браниоца окривљеног АА, адвоката Александра Св. Ђорђевића, за исплату нужних издатака и награде за браниоца, на име састава одговора на жалбу и присуства седници већа у кривичном предмету Апелационог суда у Београду, Посебно одељење Кж1 По1 21/10 у периоду од 07.11. – 17.11.2011. године.

Решењем Апелационог суда у Београду, Посебно одељење Кж2 По1 102/22 од 23.06.2022. године, одбијена је као неоснована жалба браниоца окривљеног АА, адвоката Александра Св. Ђорђевића, изјављена против решења Апелационог суда у Београду, Посебно одељење Кж1 По1 21/10 од 08.06.2022. године.

Против наведених правноснажних решења, захтев за заштиту законитости благовремено је поднео бранилац окривљеног АА, адвокат Александар Св. Ђорђевић, у

смислу члана 485. став 1. тачка 1) Законика о кривичном поступку, у вези члана 262. став 2. ЗКП, са предлогом да се побијана решења преиначе и усвоји захтев браниоца окривљеног АА, адвоката Александра Св. Ђорђевића, или да се побијана решења укину и предмет врати на поновно одлучивање, али пред новим, измењеним судским већем.

Врховни касациони суд је на основу члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку доставио примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу, па је на седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештења Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке, размотрио списе предмета са правноснажним решењима против којих је поднет захтев за заштиту законитости, те је након оцене изнетих навода у захтеву нашао:

Захтев за заштиту законитости није основан.

У поднетом захтеву за заштиту законитости бранилац окривљеног АА, адвокат Александар Св. Ђорђевић, наводи да је решењем Апелационог суда у Београду, Посебно одељење Кж1 По1 21/10 од 08.06.2022. године, захтев браниоца окривљеног за исплату трошкова одбране на име заступања у предметном поступку одбачен као неблаговремен, уз образложење да је захтев за исплату трошкова одбране поднет након истека рока од годину дана, а који рок је био прописан одредбом члана 262. став 2. ЗКП. Према ставу одбране, суд је приликом доношења овакве одлуке занемарио чињеницу да је Одлуком Уставног суда објављеном у „Службеном гласнику РС“ бр. 27/21, утврђено да управо горе поменута одредба члана 262. став 2. Законика о кривичном поступку није у сагласности са Уставом и потврђеним међународним уговором и тиме заузео становиште да је наведена Одлука Уставног суда почела да важи тек дана 24.03.2021. године и да се не може применити ретроактивно. Према наводима захтева за заштиту законитости одбрана је своје право искористила први и једини пут тек 27.05.2022. године, дакле након објављивања одлуке Уставног суда, те је поступајући суд био дужан да примени процесни закон који важи у тренутку када је бранилац први и једини пут захтевао накнаду трошкова.

Изнетим наводима захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног, по оцени Врховног касационог суда у суштини се указује на повреду одредбе члана 485. став 1. тачка 2) Законика о кривичном поступку и исти се не могу прихватити као основани из следећих разлога:

Уставни суд је одлучујући о иницијативи за оцену уставности одредбе члана 262. став 2. ЗКП донео одлуку IУз – 134/19 која је објављена у „Службеном гласнику РС“ бр. 27 од 24.03.2021. године и која гласи: „Утврђује се да одредба члана 262. став 2. Законика о кривичном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 101/11, 121/12, 32/13, 45/13, 55/14 и 35/19), у делу који гласи: „Подаци о висини трошкова и захтева за њихову накнаду могу се поднети најкасније у року од једне године од дана правноснажности пресуде или решења из става 1. овог члана“, није у сагласности са Уставом и потврђеним међународним уговором“, те је одредба члана 262. став 2. ЗКП у том делу престала да важи даном објављивања у Службеном гласнику РС.

Одредбом члана 168.став 3. Устава Републике Србије прописано је да закон или други општи акт који није сагласан Уставу или закону престаје да важи даном објављивања одлуке Уставног суда у службеном гласилу.

Из списка предмета произилази да је правноснажна пресуда Апелационог суда у Београду Кж1 По1 21/10 донета дана 18.11.2011. године, док је бранилац окривљеног АА, захтев за накнаду нужних издатака и награде за браниоца, на име састава одговора на жалбу и присуства седници већа пред Апелационим судом у Београду у периоду од 07.11. до 17.11.2011. године, поднео дана 27.05.2022. године, дакле, очигледно након истека рока од једне године, а сходно члану 262. став 2. ЗКП који је био на снази у моменту доношења правноснажне пресуде.

Према томе, окривљени је право на накнаду трошкова кривичног поступка изгубио истеком рока од једне године, а с обзиром да је првостепени поступак поводом кога се тражи накнада трошкова правноснажно окончан 2011. године, у време када је законска одредба члана 262. став 2. ЗКП, којом је био прописан рок за подношење захтева, важила.

Врховни касациони суд је имао у виду одредбу члана 60. став 1. Закона о Уставном суду, али је оценио да је право на накнаду трошкова, и у смислу ове одредбе Закона о Уставном суду, престало истеком рока прописаног тада важећим Закоником о кривичном поступку, јер накнада трошкова до дана 27.05.2022. године није ни захтевана, нити је о њој одлучивано, те се сходно томе и не ради о односу који је настао пре дана објављивања одлуке Уставног суда.

По оцени Врховног касационог суда, цитирана одлука Уставног суда производи правно дејство убудуће, од тренутка када је објављена и не може се применити ретроактивно, а објављивање одлуке Уставног суда IУз – 134/19, тиме и престанак важења дела одредбе члана 262. став 2. ЗКП, у конкретном случају, не даје окривљеном право да захтева и оствари накнаду трошкова кривичног поступка у ситуацији када је то право изгубио по одредбама Законика о кривичном поступку који се тада морао применити, а чије одредбе су ван домашаја Одлуке Уставног суда IУз – 134/19. Наиме, стечено право на подношење захтева за накнаду трошкова правноснажно окончаног кривичног поступка, престало је за окривљеног и браниоца истеком преклузивног рока тада прописаног важећим законом, те околност да је бранилац окривљеног захтев за накнаду трошкова поднео први пут 27.05.2022.године (након Одлуке Уставног суда), није од утицаја на другачију одлуку овог суда.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу одредбе члана 491. став 1. ЗКП, одлучио као у изреци пресуде.

Записничар – саветник
Звездана Говедарица Царић,с.р.

Председник већа – судија
Бата Цветковић,с.р.

За тачност отправка
управитељ писарнице
Марина Антонић